

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Maj -juni 2024/2025
Institution	CELF/ Merkurs Plads
Uddannelse	hhx
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Elisabeth Birgitte Andersen
Hold	22hx4d

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Det Fragmenterede mediebillede
Forløb 2	Danmark i Verden
Forløb 3	Kvinder i litteraturen
Forløb 4	Argumentation og retorik
Forløb 5	Diskursanalyse
Forløb 6	Nyere tids litteratur
Forløb 7	Herman Bang, værklæsning

Forløb 1	Det fragmenterede mediebillede
Forløbets indhold og fokus	Forløbet <i>Det fragmenterede mediebillede</i> har undersøgt, hvordan nyheder og virkelighed fremstilles og formidles i forskellige medier, herunder skriftlige og visuelle nyhedsformater, dokumentar og kortfilm. Eleverne har arbejdet med analyse af journalistiske tekster og tv-indslag, samt med dokumentaren <i>Limbo, et sabbatår</i> og kortfilmen <i>Til min far</i> , med fokus på, hvordan fortællestrukturer, perspektivvalg og medieform påvirker modtagerens forståelse af virkeligheden. Centrale problemstillinger har været, hvordan medier konstruerer virkelighed, hvilken rolle afsenderens intention spiller, og hvordan fragmentering og platforme påvirker vores nyhedsforbrug og opfattelse af samfundet.
Faglige mål	Analysere, fortolke og vurdere forskellige typer af tekster – herunder journalistiske og multimodale tekster – med fokus på indhold, form og kontekst. Anvende viden om medier og medieudtryk til at undersøge, hvordan forskellige platforme og genrer formidler virkelighed og påvirker modtageren. Perspektivere tekster og medieprodukter til samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge med særligt fokus på nyhedsformidling og mediekritik. Udvikle bevidsthed om egne og andres tekstoplevelser og kunne indgå i kvalificeret diskussion om virkelighedsrepræsentation i medierne. Anvende relevante danskfaglige begreber og metoder i arbejdet med både skriftlige og visuelle tekster.
Kernestof	Sagprosa og medier, herunder nyhedsgenrer og dokumentariske fremstillingsformer Medieanalyse, herunder analyse af samspil mellem tekst, billede og lyd Kommunikations- og medieteorier med fokus på afsender-, modtager- og medieforhold Sproglige virkemidler og deres betydning i forskellige medieformater Kortfilm og dokumentarfilm som æstetiske og kommunikative udtryk
Anvendt materiale.	Kernestof: Nyhedsformidling ”Deep Fakes, Tro hverken øjen, øren eller instinkt”, fra Pov International https://pov.international/deep-fakes-tro-hverken-ojne-oren-eller-instinkt/ ”Stop myten om konstruktiv journalistik” fra Journalisten.dk (02.02.2016)

	”Løgnfabrikken - de falske nyheder fra Rusland” Jakob Gottschau, 2018, 59 min. (Filmcentralen) ”Håndbog til Dansk” Ole Shultz Larsen og Dansklærerforeningens Forlag, og Systime a/s, 2016 (siderne 198-221) Zoom, Grundbog i medier, Jette Meldgaard Harboe og Henrik Poulsen, Gyldendal A/S 2011, Kapitler: ”Nyhedsprogrammer”, Kapitel TV: Funktion, formater og genre. (Siderne 160-165) ”Fakta, Dokumentarfilm” (siderne 86-90) ”Til far”, Mathias Broe, 2011, Filmcentralen ”Limbo, når sabbatår er fucked” , DR3 2019 (dokumentarserie) ”Ud, spring over, ind” Thomas Daneskov Mikkelsen, 2013, Filmcentralen Krydsfeldt, Grundbog i Dansk, Systime. Kapitel: ”Veje til Værkanalyse af Medier” (Siderne 328 – 339) Supplerende stof: ”Britta måtte køres væk i ambulance”, BT, 25-10-19 ”Slap kontrol var en vittighed for Britta” Avisen Danmark 13-11-19 TV-avisen fra torsdag den 2. marts 2023
Arbejdsformer	Forløbet har vekslet mellem klasseundervisning, gruppediskussioner og individuelt arbejde med både skriftlige og visuelle tekster. Der har været fokus på skriftligt arbejde i form af analyser og refleksioner, samt mundtlig formidling og fælles tekstgennemgang. Derudover har eleverne arbejdet med digitale medier og platforme, bl.a. til analyse af nyhedsformidling og dokumentarfilm. Arbejdet har også omfattet øvelser i medieanalyse og anvendelse af fagbegreber i praksis.

Forløb 2	Danmark i Verden
-----------------	------------------

Forløbets indhold og fokus	Forløbet har haft fokus på litteraturhistorisk udvikling med udgangspunkt i den danske kulturkanon. Eleverne har arbejdet med centrale tekster fra middelalderen til romantikken, herunder folkeviser og oplysningstidens og romantikkens litteratur, med særligt fokus på St. St. Blichers <i>En Landsbydegns Dagbog</i> . Gennem læsning og analyse har forløbet undersøgt, hvordan litteraturen afspejler samfundets udvikling, menneskesyn og normer i skiftende historiske og kulturelle kontekster. Centrale problemstillinger har været forholdet mellem individ og samfund, tro og fornuft samt fortællerens betydning for tekstens udtryk og virkning.
Faglige mål	Analysere, fortolke og perspektivere litterære tekster fra forskellige perioder med fokus på indhold, form, sprog og historisk kontekst. Demonstrere kendskab til dansk litteraturhistorie og kunne sætte tekster ind i en kulturhistorisk sammenhæng. Anvende relevante litterære og danskfaglige begreber i arbejdet med både ældre og nyere tekster. Udvikle bevidsthed om, hvordan menneskesyn og samfundsforståelse kommer til udtryk i forskellige litterære perioder. Indgå i faglige samtaler om teksters betydning og kunne begrunde egne fortolkninger.
Kernestof	Litterære tekster fra forskellige perioder med vægt på centrale forfatterskaber og hovedværker i dansk litteratur Litteraturhistorie og kulturhistoriske sammenhænge Analyse og fortolkning af skønlitterære tekster med inddragelse af relevante faglige begreber Fortællertyper og komposition Sproglige og stilistiske virkemidler i litterære tekster
Anvendt materiale.	Kernestof: <u>Litteraturportalen.dk:</u> Periodenoter: Middelalderen Ebbe Skammelsøn, Litteraturportalen.dk Oplysningstiden (introduktion til perioden) Den følsomme litteratur Pietisme

	Rationalisme Rokokodigtning Ludvig Holberg, Holbergs dramaer Erasmus Montanus (uddrag af 2. akt) Johann Wolfgang Von Goethe, Den Unge Werthers Lidelser (Uddrag), 1774 Nationalromantikken Universalromantikken Romantikken, periodenoter Film, værklæsning 1: "En kongelig affære" Undervisningsmateriale til filmen "En kongelig affære" (Danmark, 2012) Krydsfeldt, Grundbog i Dansk, Systime: Adam Oehlenschläger. Guldhornene, 1803 N.F. Grundtvig: Danmarks Trøst (Kilde: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/nfs-grundtvig-danmarks-troest-1820/) "Litteraturens Huse", Gerd von Buchwald Lütken, Johannes Fibiger, Sine Dalsgaard Kristensen, Systime, 2010: HC Andersen: Skyggen (1847) "Litteraturhistorien - på Langs og på Tværs" Barbara Kjær-Hansen, Peter Kennebo, Tinne Serup Bertelsen, Systime, 2012 Værklæsning 2: Steen Steensen Blicher: "Brudstykker af en landsbydegns dagbog", 1824 Supplerende stof: Historien om Danmark: Afsnit 4 (Sen middelalder) Afsnit 7 (Enevælde og oplysningstid) Afsnit 8 (Grundloven, Folket og Magten) Malerier fra Nationalromantikken, universalromantikken
Arbejdsformer	Forløbet har vekslet mellem klasseundervisning, gruppediskussioner og individuelt arbejde med både skriftlige og visuelle tekster. Der har været fokus på skriftligt arbejde i form af analyser og refleksioner, samt mundtlig formidling og fælles tekstgennemgang.

Forløb 4	Argumentation og retorik
Forløbets indhold og fokus	Forløbet har haft fokus på retorik og argumentation med særligt vægt på klassiske og moderne retoriske teorier. Eleverne er blevet introduceret til appelformerne (ethos, logos og pathos) samt Toulmins argumentationsmodel, og de har arbejdet med at identificere og analysere retoriske virkemidler og argumentationsformer i forskellige teksttyper. Centralt i forløbet har været at undersøge, hvordan afsenderen søger at overbevise sin modtager, og hvilke strategier der anvendes i forhold til indhold, struktur og sprog. Eleverne har også reflekteret over, hvordan argumentation tilpasses forskellige kontekster, medier og målgrupper.
Faglige mål	Analysere og vurdere argumentation og retoriske virkemidler i forskellige teksttyper Anvende viden om retoriske begreber som ethos, logos og pathos i arbejdet med mundtlige og skriftlige tekster Anvende Toulmins argumentationsmodel til at identificere og strukturere argumentation Formidle egne synspunkter klart og overbevisende i skrift og tale Indgå i faglige diskussioner og reflektere over kommunikationens hensigt, målgruppe og kontekst
Kernestof	Retorik og argumentation Analyse af sagprosa og debatstof Kommunikationsmodeller og kommunikationssituationer Sproglige virkemidler og deres funktion i forskellige teksttyper Mundtlig og skriftlig formidling med fokus på hensigtsmæssig kommunikation og overbevisning
Anvendt materiale.	Kernestof: Fra Verdens bedste nyheder: Engang herskede ”sygdommens konge” i Indien. Men myggenet og insektgift er ved at vælte tronen, 14. april 2024 ”Grundbog i Retorik, at vise og overbevise”, Bodil Marie Gade, Marianne Johnsen, Hans Elgaard Mogensen, Systime 2017

	Kapitel 4: Appelformerne Kapitel 5: Argumentation Supplerende stof: Selvvalgt materiale til analyse af argumentation og retorik
Arbejdsformer	Forløbet har bestået af klasseundervisning med introduktion til centrale begreber, gruppeøvelser i analyse og argumentationsopbygning samt individuelt arbejde med tekstforståelse. Eleverne har analyseret både mundtlige og skriftlige argumenterende tekster, og de har arbejdet med skriftlige øvelser og mundtlige præsentationer med fokus på at anvende retoriske og argumentatoriske strategier. Der har desuden indgået diskussioner og elevfremlæggelser, hvor eleverne har trænet bevidst brug af retorik i praksis.

Forløb 5	Diskursanalyse
Forløbets indhold og fokus	Forløbet har introduceret eleverne til diskursanalyse som metode til at undersøge sprog, magt og identitet i samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge. Undervisningen har taget udgangspunkt i lærebogen <i>Diskursanalyse i dansk – sprog, magt og identitet</i> (Systime) og har haft fokus på, hvordan sprogbrug former og afspejler sociale positioner og normer. Eleverne har arbejdet med begreber som diskurs, positionering, subjektposition, italesættelse og modalitet, og de har analyseret forskellige typer af tekster – fx debatindlæg, reklamer og politiske udtalelser – med henblik på at afdække, hvilke virkeligheder og identiteter der konstrueres gennem sproget. Centrale problemstillinger har været, hvordan sproget er med til at opretholde eller udfordre magtstrukturer, og hvordan individet formes gennem sproglige praksisser.
Faglige mål	Analysere og fortolke sprogets funktion og virkning i forskellige teksttyper Anvende viden om diskursteoretiske begreber som diskurs, italesættelse, positionering og subjektposition Undersøge, hvordan sprogbrug konstruerer identitet og magtrelationer i samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge Reflektere over sprogets rolle i normdannelse og samfundsdebat Formidle danskfaglige iagttagelser mundtligt og skriftligt med brug af relevant terminologi og metode
Kernestof	Analyse og fortolkning af sagprosa og medietekster Sproglige virkemidler og deres betydning i forskellige genrer og kontekster

	Kommunikations- og sprogteori, herunder sprogets funktion i sociale og kulturelle sammenhænge Sprog, identitet og samfund Skriftlig og mundtlig formidling med fokus på faglig argumentation
Anvendt materiale.	Kernestof: ”Diskursanalyse, sprog , magt og identitet”, Anne Bornerup GræsborgMette Møller Jørgensen, Copyright forfatterne og Dansklærerforeningens Forlag / Systime A/S 2014 Opgaver er ligeledes brugt fra denne bog. Supplerende stof: Selvvalgt materiale til analyse af diskurs
Arbejdsformer	Forløbet har vekslet mellem klasseundervisning, gruppeøvelser og individuelt arbejde med analyseopgaver. Eleverne har arbejdet med tekster fra nyhedsmedier, debatfora, kampagner og politisk kommunikation, som de har analyseret med udgangspunkt i diskursanalytiske begreber. Der har været fokus på mundtlig refleksion og skriftlige øvelser, hvor eleverne har afprøvet metoden i praksis, samt på at udvikle bevidsthed om sprogbrugens betydning for identitets- og virkelighedskonstruktion.

Forløb 6	Nyere tids litteratur
Forløbets indhold og fokus	Forløbet <i>Nyere litteratur i dansk</i> har haft fokus på moderne litteratur og identitetsskildringer i et nutidigt samfundsperspektiv. Undervisningen har taget udgangspunkt i Erland Loes roman <i>Doppler</i>, som er blevet analyseret med særligt fokus på samfundskritik, identitetsopbrud og ironi som stilistisk virkemiddel. Forløbet har desuden inddraget Tobias Rahims sang <i>Når mænd græder</i> som en nyere, lyrisk tekst med fokus på maskulinitet og sårbarhed, og som et eksempel på, hvordan litterære temaer også udfoldes i populærkultur. Centrale problemstillinger har været: Hvordan fremstilles det moderne menneske i nyere litteratur? Hvordan forholder samtidslitteratur og populærkultur sig til samfundsnormer, kønsroller og eksistens? Hvilke æstetiske og retoriske greb benyttes?

Faglige mål	Analysere, fortolke og perspektivere nyere litterære og multimodale tekster med fokus på indhold, form og sprog Anvende relevant danskfaglig terminologi og metode i arbejdet med litteratur og andre udtryksformer Demonstrere kendskab til nyere litteratur og kulturelle strømninger i samtiden Diskutere, hvordan moderne tekster behandler temaer som identitet, samfundskritik og kønsroller Indgå i mundtlige og skriftlige refleksioner over litteraturens rolle i samfundet og i forhold til individet
Kernestof	Litterære tekster fra nyere tid, herunder roman og sangtekst Samtidslitteratur og dens kulturelle og samfundsmæssige kontekst Analyse og fortolkning af skønlitterære og multimodale tekster Medieprodukter som æstetiske og kommunikative udtryk Sproglige og stilistiske virkemidler i nyere litterære og lyriske udtryk
Anvendt materiale.	Kernestof: Værklæsning 5: Doppler, Erland Loe, Systime, 2004 Supplerende stof: ”Digtere, Divaer og Dogmebrødre”, episode 8 dokumentarserie fra DR 2001 ”Når Mænd De Græder”, Tobias Rahim, 2022
Arbejdsformer	Forløbet har vekslet mellem klasseundervisning, gruppeøvelser og individuelt analysearbejde. Eleverne har arbejdet med nærlæsning af romanuddrag og sangtekst, samt diskuteret centrale temaer i plenum. Der har været fokus på skriftlige og mundtlige analyseøvelser, ligesom dokumentaren er blevet brugt som afsæt for diskussion og litteraturhistorisk perspektivering. Arbejdet har både inddraget analytisk metode og refleksion over teksternes samfundsmæssige relevans.

Forløb 7	Værklæsning 6: Herman Bang: Ved Vejen
Forløbets indhold og fokus	Forløbet har haft fokus på det moderne gennembrud og impressionismen i dansk litteratur med udgangspunkt i Herman Bangs roman <i>Ved Vejen</i>. Gennem nærlæsning og analyse har eleverne arbejdet med temaer som kvindeliv, længsel, stagnation og det usagte i en lillebyrealistisk kontekst. Der har været særlig vægt på fortællerteknik, stemning og Bangs impressionistiske stil, hvor psykologisk dybde og samfundskritik formidles gennem antydning og detalje. Centrale problemstillinger har været: Hvordan fremstilles kvindens rolle og handlemuligheder i slutningen af 1800-tallet? Hvordan fungerer den impressionistiske fortællestil? Og hvordan kan <i>Ved Vejen</i> læses som et kritisk portræt af provinslivet og tidens sociale normer?

Faglige mål	Kobling til tidligere forløb omkring Det Moderne Gennembrud Analysere og fortolke skønlitterære tekster med fokus på sprog, stil, fortællestruktur og tematik Demonstrere kendskab til det moderne gennembrud og impressionismen i dansk litteratur Perspektivere litterære tekster til samfundsmæssige og kulturhistoriske sammenhænge Anvende relevant danskfaglig terminologi og metode i både mundtlig og skriftlig formidling Reflektere over, hvordan litteratur tematiserer køn, identitet og sociale vilkår
Kernestof	Litterære tekster fra det moderne gennembrud med særligt fokus på danske hovedværker Litteraturhistorie og kulturhistoriske sammenhænge Analyse og fortolkning af skønlitterære tekster, herunder fortællertyper og stilistiske virkemidler Sproglige og æstetiske træk i litterære tekster Kvindeskildringer og samfundskritik i realistisk og impressionistisk prosa
Anvendt materiale.	Kernestof: Værklæsning 6: ”Ved Vejen, Roan Kontekst og Opgaver”, Per Dahl og Birgitte Dalsgård, Systime, 2012 Supplerende stof: Øgendahl og de store forfattere, Herman Bang, DR, 2022
Arbejdsformer	Forløbet har inddraget klasseundervisning med fælles nærlæsning og analyse, gruppearbejde og individuelle skriftlige øvelser. Der har været fokus på at udvikle elevernes fortolkningskompetencer gennem mundtlig refleksion og diskussion, især i forhold til Bangs særlige stil og fortællerteknik. Eleverne har også arbejdet med litteraturhistorisk kontekstualisering og haft mulighed for at sammenligne <i>Ved Vejen</i> med andre samtidige eller senere kvindeskildringer i dansk litteratur.